

วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร

MUT Journal of Business Administration

ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2563)

Volume 17 Number 2 (July – December 2020)

ความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

Undergraduate Students' Anxiety during the Coronavirus Disease Epidemic in 2019

Received: August 7, 2020

Revised: October 6, 2020

Accepted: October 16, 2020

อภิญญา อิงอาจ Apinya Ingard^{1,*}, ณัฐพร ภาณุจณภูมิ Natthaporn Karnjanapoomi²,
พรพรรณ เชยจิตร Pornphan Sheoychitra³

^{1,2} Ph.D. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนนทบุรี ประเทศไทย

^{1,2} Ph.D., Assistant Professor, Faculty of Information and Communication Technology, Silpakorn University,
Nontaburi Province, Thailand

³ Assistant Professor, Faculty of Information and Communication Technology, Silpakorn University,
Nontaburi Province, Thailand

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบความกังวลของนักศึกษา และสร้างสมการทำนายความกังวลของนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ศึกษาในเทอมการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 662 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง และใช้แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น 0.829 เป็นเครื่องมือการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านอีเมลของนักศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการจัดทำตัวแปรหุ่นเพื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบ Enter และ Stepwise ผลการวิจัยพบว่า (1)

* E-mail address: ingard_a@su.ac.th

นักศึกษาที่มีความกังวลในระดับมากทุกๆ มิติ โดยมีความกังวลสูงเป็นอันดับหนึ่งในมิติเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองหรือครอบครัว รองลงมา คือ เรื่องการเรียน ได้แก่ การทำงาน วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี และ การสำเร็จการศึกษาตามปฏิทินการศึกษา (2) ความกังวลที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาจัดองค์ประกอบได้ 2 กลุ่ม คือ ความกังวลเกี่ยวกับการเรียน และ ความกังวลเกี่ยวกับการเงิน โดยทั้งสององค์ประกอบใช้อธิบายความแปรปรวนได้โดยรวมร้อยละ 54.886 และ (3) สมการที่ใช้ทำนายความกังวลเกี่ยวกับการเรียน (LEN) และ การเงิน (FIA) ของนักศึกษา ได้ดังนี้

$$LEN = 3.104 + 0.964THD* + 0.361SCD* + 0.198SOC* + 0.179FRT*$$

$$FIA = 3.628 + 0.572THD* + 0.596FRT* + 0.456SCD* - 0.173PRT*$$

โดยสมการสามารถอธิบายความแปรปรวนของความกังวลต่อการเรียนและการเงินได้ร้อยละ 24.0 ($R^2 = 0.240$) และร้อยละ 9.2 ($R^2 = 0.092$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความกังวลที่มีต่อการเรียน, ความกังวลที่มีต่อการเงิน, ไวรัสโคโรนา, โควิด-19

ABSTRACT

This research aims to analyze the anxiety elements of students and create the anxiety prediction equations of students during the Coronavirus disease 2019 (COVID-19) pandemic. The samples were 662 students in their second semester of academic year 2019 from the Faculty of Information and Communication Technology, Silpakorn University. The research tool was a questionnaire with a reliability coefficient of 0.829. Using email for data collection, the data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), exploratory factor analysis (EFA) and a dummy variable for multiple regression analysis, with Enter and Stepwise methods.

The results showed that (1) students have high level of anxiety in every dimension, with the highest one being the economic condition that they or their family may encounter. Next is the anxiety about learning, i.e. carrying out their Bachelor's thesis and graduating within the academic calendar; (2) students' anxieties from the COVID-19 pandemic can be divided into 2 groups: learning anxiety and financial anxiety. Both elements can describe the total variance of 54.886%; and (3) the equations used to predict learning anxiety (LEN) and financial anxiety (FIA) are as follows:

$$LEN = 3.104 + 0.964THD* + 0.361SCD* + 0.198SOC* + 0.179FRT*$$

$$FIA = 3.628 + 0.572THD* + 0.596FRT* + 0.456SCD* - 0.173PRT*$$

The above equations can describe the variance of 24.0% ($R^2 = 0.240$) and 9.2% ($R^2 = 0.092$) for learning anxiety and financial anxiety respectively.

Keywords: Learning Anxiety, Financial Anxiety, Coronavirus, COVID-19

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นับเป็นเหตุการณ์ภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลก ที่แต่ละประเทศแต่ละหน่วยงานจะมีการรับมือกับสถานการณ์นี้แตกต่างกันบ้างตามลักษณะและภูมิหลังของประเทศหรือหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งนี้การรับมือกับเหตุการณ์ภาวะวิกฤตในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นจะเป็นต้องมีการเตรียมการและการนำกลยุทธ์หรือเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์มาใช้ โดยการจัดการภาวะวิกฤตเป็นการค้นหาเพื่อป้องกัน และลดผลลัพธ์ในเชิงลบของภาวะวิกฤต รวมถึงการป้องกันหน่วยงาน องค์กร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนทรัพย์สินจากอันตราย หรือ ความเสียหายที่อาจจะเกิดจากภาวะวิกฤต (Stocker, 2007) การจัดการกับผลกระทบหรือความเสียหายจากเหตุการณ์ภาวะวิกฤตนั้นมีความแตกต่างกันออกไปตามประเภทและระดับความรุนแรง และการสืบเสาะค้นหาเพื่อระบุความรับผิดชอบที่มีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ของหน่วยงาน ทั้งนี้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในหน่วยงานมักแยกเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Primary Stakeholders) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอง (Secondary Stakeholders) ซึ่งการจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ภาวะวิกฤตเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องจัดการให้ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจขึ้นในหน่วยงาน โดยเฉพาะภาพลักษณ์และชื่อเสียง ตลอดจนความสัมพันธ์อันดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในที่สุด

นักวิชาการที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์ภาวะวิกฤตไว้หลากหลายมิติ ดังเช่น Pang *et al.* (2007) ได้รายงานผลการวิจัยไว้ว่า ผู้ที่เผชิญกับเหตุการณ์ภาวะวิกฤตจะส่งผลให้เกิดอารมณ์ขึ้น 4 ประการ คือ ความโกรธ (Anger) ความกลัว (Fear) ความโศกเศร้าเสียใจ (Sadness) และ ความกังวล (Anxiety) ส่วน Coombs (2007) ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ซึ่งเป็นภาวะวิกฤตนั้นเป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหน่วยงาน และยังคงส่งผลกระทบรุนแรงต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในเชิงลบอีกด้วย

คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มุ่งเน้นงานวิชาการ งานวิจัย และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่มีนักศึกษาเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก และในเหตุการณ์นี้ถือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ได้รับผลกระทบจากการให้บริการการศึกษาทั้งในเรื่องการสอน การสอบ และการให้บริการอื่นๆ ที่นักศึกษาพึงได้รับ หากแต่เมื่อเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นส่งผลให้นักศึกษาทุกสาขาวิชาและทุกชั้นปีได้รับการให้บริการทางการศึกษาแบบจำกัด กล่าวคือ ต้องให้บริการการศึกษาแบบออนไลน์ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 เป็นต้นมา และด้วยเหตุที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 จัดเป็นเหตุการณ์ภาวะวิกฤตซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีความสำคัญในเชิงจิตวิทยา ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่อนักศึกษาที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ซึ่งในสภาพภาพของการเป็นนักศึกษา โดยทั่วไปก็จะเผชิญกับความกดดันมากมายทั้งด้านการเรียน การเงิน และสังคม ที่จะต้องมีการปรับตัวในหลายด้าน หากคนใดมีการปรับตัวและจัดการปัญหาที่ดี คนนั้นก็สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข แต่ถ้าหากตรงกันข้าม คนๆ นั้นก็อาจเกิดสภาพแวดล้อมที่ตึงเครียดและเกิดความกังวลที่จะก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพร่างกายและจิตใจที่รบกวนการดำเนินชีวิตหรือประสิทธิภาพในการทำงานต่างๆ ได้ และประกอบกับที่ Pang *et al.* (2007) ได้เสนอแนะมุมมองที่เป็นสากลและเป็นระบบในการกำหนดกลยุทธ์ที่สำคัญในการตอบสนองต่อภาวะวิกฤต คือ เน้นการวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตวิทยาของบุคคลที่จะช่วยให้หน่วยงาน หรือองค์การสามารถออกแบบกลยุทธ์ต่างๆ ให้เหมาะสมตามความต้องการที่เฉพาะเจาะจงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นแล้ว นักวิชาการหลายคนก็ศึกษาถึงผลที่เกิดจากความกังวลไว้ว่า ความกังวลเป็นปัจจัยที่มีบทบาทเชิงลบต่อการเรียนรู้และผลการเรียน (Vitasari *et al.*, 2010) ส่งผลเชิงลบต่อการจดจ่อในการเรียน และการใช้เหตุผล (Aronen *et al.*, 2005) และส่งผลเชิงลบต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการเรียน (Basco and Han, 2016) ดังนั้นการศึกษาถึงความกังวลของนักศึกษาเพื่อหาแนวทางการป้องกัน หรือมีมาตรการในการยับยั้งความกังวลของนักศึกษาจึงเป็นหนทางที่ควรดำเนินการให้ทันทั่วทั้งที่ในสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบที่ลุ่่มเสี่ยงต่อความก้าวหน้าในการเรียนและการใช้ชีวิตประจำวันของนักศึกษา

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าการนำแนวคิดด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับอารมณ์ โดยเฉพาะความกังวล (Anxiety) มาใช้ในการศึกษาเพื่อให้สามารถคาดการณ์และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ และเป็นการลดปัญหาหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยลงได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความผูกพันที่ดีระหว่างหน่วยงานและนักศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ต่อไปทั้งกับหน่วยงานและบุคคล

คำถามนำวิจัย

จากความเป็นมาและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจึงนำมาสู่คำถามวิจัยว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีความกังวลในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในแต่ละมิติมากน้อยเพียงใด และถ้าจัดกลุ่มความกังวล จะสามารถจัดกลุ่มได้กี่กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีมิติเกี่ยวกับอะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อได้ข้อมูลสารสนเทศในการหามาตรการในการช่วยเหลือคลี่คลายความกังวลให้กับนักศึกษาเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคกีดขวางการเรียนรู้และการพัฒนาชีวิตของนักศึกษา นอกจากนั้นยังมีคำถามเพิ่มเติมอีกว่า สาขาวิชา ชั้นปี และแหล่งทุนการศึกษา ซึ่งถือเป็นปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษาว่าสามารถใช้พยากรณ์ความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะได้หาแนวทางการช่วยเหลือบรรเทาความกังวลของนักศึกษาได้ถูกต้องตามกลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. เพื่อสร้างสมการทำนายความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

ความกังวล

ความกังวล (Worry) เป็นภาวะทั่วไปของมนุษย์ทุกคนที่เกิดขึ้นได้ แต่ถ้าหากมีความกังวลมากเกินไปจนไม่สามารถควบคุมได้ หรือมีความกังวลเป็นภาวะเรื้อรังที่ยาวนานก็จะทำให้เกิดการหยุดชะงักและสูญเสียความสุขในชีวิตได้ และอาจส่งผลต่อการถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรควิตกกังวลทั่วไป (Generalized Anxiety Disorder) ที่มีแนวโน้มมาจากภาวะความกังวลชนิดเรื้อรัง (Chronic Worry) (Borkovec *et al.*, 1998)

ภาวะความกังวลเป็นลักษณะของบุคคลที่มีการคิดถึงปัญหาหรือสิ่งไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นในแบบที่ทำให้รู้สึกถึงการไม่มีความสุขและการกลัว ซึ่งเป็นภาวะทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทางความคิดและการรับรู้ของบุคคล (กรมสุขภาพจิต, 2551) ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับความหมายของความวิตกกังวล (Anxiety) ที่ ตมิลลา จำปาวาลย์ (2561) ได้ให้ความหมายว่า ความวิตกกังวล เป็นภาวะทางอารมณ์ของมนุษย์ที่สามารถ ประสบอยู่เสมอในการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นอารมณ์ที่สลับซับซ้อนที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นหรือสิ่งคุกคามตามการรับรู้แล้วแปลผลตามทัศนะของตน ทำให้เกิดความรู้สึกไม่สบายกายหรือจิตใจ มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสิ่งที่ก่อให้เกิด ความกังวลเป็นสิ่งที่ควบคู่กับความเครียดที่ถูกคุกคาม เป็นความกลัวต่อเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่อาจจะระบุได้ชัดเจน ซึ่งถือเป็นภาวะทางจิตใจ ความรู้สึกตึงเครียดทางอารมณ์ ไม่สบายกาย และไม่สบายใจ รู้สึกหวาดหวั่น หวาดกลัวกับเหตุการณ์ที่ตอบสนองต่อสิ่งคุกคามที่กำลังเผชิญในขณะนั้น รวมถึงความมั่นคงปลอดภัยของตนถูกคุกคามโดยไม่ทราบสาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นอย่างไร

ในบทความวิจัยนี้เป็นการเสนอผลของศึกษาความกังวลในมิติที่ครอบคลุมกับบริบทของนักศึกษา ได้แก่ การเรียนและการเงินของนักศึกษาที่มาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งถือเป็นสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความวิตกกังวลตามสถานการณ์ ดังที่ Spielberg *et al.* (1970) ได้มีการอธิบายปรากฏการณ์ภายในตัวบุคคลที่เรียกว่า ความกังวลไว้ 2 ชนิด คือ (1) ความวิตกกังวลตามสถานการณ์ (State Anxiety) ซึ่งเป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในเวลา

ที่มีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้น เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นชั่วคราวเฉพาะในสถานการณ์นั้นๆ และ (2) ความวิตกกังวลแฝง (Trait Anxiety) เป็นความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะคงที่ เป็นลักษณะประจำตัวของบุคคล เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

ผลกระทบจากความกังวล

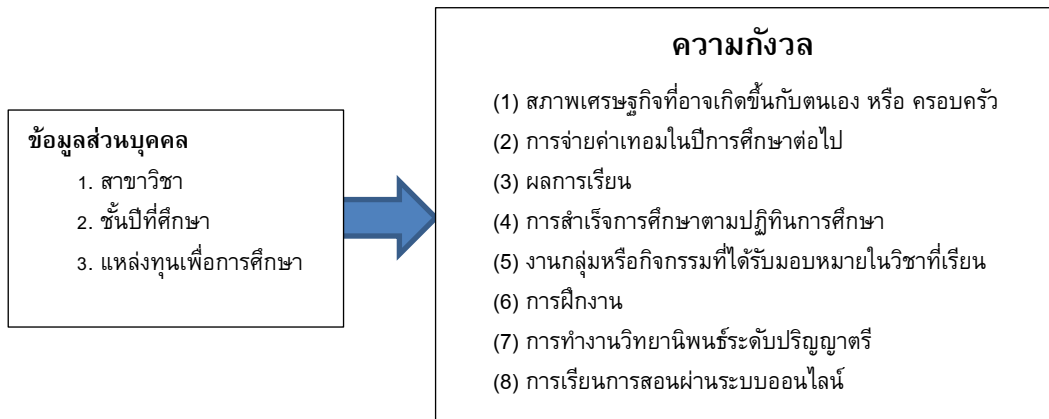
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษากับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่บ่งชี้ว่าการครุ่นคิดเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นกระบวนการคิดของบุคคลทำให้เกิดความกังวลขึ้นที่จะนำไปสู่กับการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมได้ และ ความวิตกกังวลส่งผลเชิงลบสุขภาวะทางจิตที่ดี ความกังวลเป็นปัจจัยที่มีบทบาทเชิงลบต่อการเรียนรู้และผลการเรียน (Vitasari *et al.*, 2010) ความกังวลส่งผลเชิงลบต่อการจดจ่อในการเรียน และการใช้เหตุผล (Aronen *et al.*, 2005) และส่งผลเชิงลบต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจในการเรียน (Basco and Han, 2016) งานวิจัยของ Pu *et al.* (2017) ศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศจีน พบว่า นักศึกษาที่มีความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวสูงจะมีความโน้มเอียงในการมองชีวิตในมุมมองเชิงลบ และจะทำให้เป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในชีวิตต่ำ และงานวิจัยของ Isik (2012) บ่งชี้ว่าความวิตกกังวลที่เป็นลักษณะประจำตัวสูงมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถในการตัดสินใจทางด้านอาชีพในระดับต่ำ (Career Decision Self-Efficacy)

สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดความกังวล

กรมสุขภาพจิต (2551) และ อนุรัตน์ อนันทนาธร (2559) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความกังวลใจว่ามีสาเหตุได้ทั้งจาก (1) ปัจจัยส่วนบุคคล ที่ประกอบด้วยปัจจัยด้านชีววิทยา และปัจจัยด้านพัฒนาการของร่างกาย และ (2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่สิ่งแวดล้อมทั้งด้านสังคมวัฒนธรรมและด้านเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความกังวลใจ และ Mahmoud *et al.* (2015) ยังพบว่าความกังวลจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามระดับสติของบุคคลด้วย กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับสติต่ำจะเกิดความกังวลสูงกว่าผู้ที่มีสติในระดับที่สูงกว่า นอกจากนั้น Orem (1985) ได้เคยกล่าวไว้ว่าปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อสุขภาพจิตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งเป็นภูมิหลังของบุคคลแต่ละบุคคล และ ชูทิพย์ ปานปรีชา (2524) (อ้างถึงใน ตัญญา จำปาวัลย์, 2561) ได้เสนอไว้ว่า ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของความวิตกกังวลเกิดขึ้นได้จาก (1) สภาพแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาและความยุ่งเหยิงในครอบครัว ภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจของครอบครัว (2) ความอ่อนแอของจิตใจ ได้แก่ ได้รับการเลี้ยงดูที่ผิด ไม่ได้รับความรักความใกล้ชิด ความสนใจ ความอบอุ่นทางจิตใจ (3) ความเจ็บป่วยทางกายมีผลต่อจิตใจ ได้แก่ โรคที่รักษาไม่หายขาดโรคที่ต้องการรักษาด้วยการผ่าตัด โรคที่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการรักษาจำนวนมาก และ (4) โรคทางกายที่แสดงอาการกระวนกระวาย ได้แก่ ภาวะหยุดยว เป็นต้น

จากความสำคัญของปัญหาและผลของการทบทวนวรรณกรรมทำให้คณะผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดการวิจัยของความกังวลที่ประกอบด้วยมิติที่ครอบคลุมการเรียน (ได้แก่ ผลการเรียน การสำเร็จการศึกษา งานกลุ่มในวิชาเรียน การฝึกงาน การทำงานจุลนิพนธ์ และการเรียนการสอนออนไลน์) และมิติที่ครอบคลุมการเงิน (ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองหรือครอบครัว และการจ่ายค่าเทอมในปีการศึกษาต่อไป) โดยใช้ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาได้แก่ สาขาวิชา ชั้นปีที่ศึกษา และแหล่งทุนการศึกษา โดยมีสมมติฐานวิจัยว่า ปัจจัยส่วนบุคคลสามารถร่วมกันทำนายการเกิดความกังวล

ของนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา: คณะผู้วิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง ประชากรเป็นนักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยศิลปากร ทั้ง 4 ชั้นปีและทุกสาขาวิชา ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาในปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,761 คน ตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่อาสาให้ข้อมูลโดยความสมัครใจผ่านแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างด้วยฟอร์มของกูเกิล (Google Form) และส่งลิงค์ของแบบฟอร์มแบบสอบถามให้กับนักศึกษาทั้งหมดทางอีเมล xxxxx_x@su.ac.th จำนวน 662 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 ของประชากร ซึ่งเป็นจำนวนตัวอย่างที่ไม่น้อยกว่าการคำนวณด้วยสูตรของ Cochran (1977); $n = (\sigma Z/e)^2$ ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่างที่ยอมรับได้ (e) เท่ากับ $10\%\sigma$ และ ความระดับความเชื่อมั่นของค่าประมาณที่ระดับ 95% ได้ค่ามาตรฐาน (Z) เท่ากับ 1.96 ซึ่งถ้าคำนวณตามสูตรจะได้จำนวนตัวอย่างเท่ากับ 385 คน ดังนั้นจำนวนตัวอย่างในงานวิจัยนี้จึงเป็นจำนวนตัวอย่างที่เพียงพอในด้านขนาดตัวอย่าง นอกจากนั้นในการส่งแบบสอบถามให้กับนักศึกษานั้นคณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสำรวจออนไลน์ครอบคลุมทุกชั้นปี และทุกสาขาวิชา และให้นักศึกษาที่ได้รับอีเมลตัดสินใจในการให้ข้อมูลตามความสมัครใจ จึงถือว่าเป็นการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใหม่ โดยประกอบด้วยแบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนบุคคล (ส่วนที่ 1) สอบถามเกี่ยวกับแหล่งทุนการศึกษา สาขาวิชา และชั้นปีที่กำลังศึกษา ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความกังวลใจ 8 มิติ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเรียนของนักศึกษา ประกอบด้วย ความกังวลเกี่ยวกับ (1) สภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือ ครอบครัว (2) การจ่ายค่าเทอมในปีการศึกษาต่อไป (3) ผลการเรียน (4) การสำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลา 4

ปี (5) งานกลุ่มหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียน (6) การฝึกงาน (7) การทำงานจุลนิพนธ์ (งานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี) และ (8) การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ โดยเป็นข้อคำถามมีติดละ 1 ข้อแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ กังวลน้อยที่สุด (1 คะแนน) จนถึง กังวลใจมากที่สุด (5 คะแนน) และส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมในประเด็นที่กังวลใจอย่างที่สุดพร้อมกับประเด็นที่ต้องการให้มีมาตรการช่วยเหลือจากคณะวิชา หรือ จากมหาวิทยาลัย

สำหรับคุณภาพของแบบสอบถามนั้น ได้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามโดย คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ซึ่งมีข้อเสนอแนะให้มีการปรับข้อความในแบบสอบถามให้ชัดเจน รวมถึงให้เพิ่มเติมมิติการสอบถามให้ครบถ้วนตามบริบทของคณะวิชา ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำไปทดสอบใช้กับกลุ่มนักศึกษาจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของข้อคำถามในส่วนที่ 2 ผลพบว่า แบบสอบถามในส่วนที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.829 แสดงว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมดี มีความสอดคล้องและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และค่าที่ได้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ดังนั้นแบบสอบถามชุดนี้จึงสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลสำหรับดำเนินงานวิจัยจริงได้ (Cronbach, 1970)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 และ ส่วนที่ 2 ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลระดับความกังวล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วน สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อจัดกลุ่มตัวแปร และใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการจัดตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) เพื่อสร้างสมการทำนายความกังวลด้วยวิธี Enter และ Stepwise

สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยของความกังวล ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
1.00 - 1.80	ระดับน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	ระดับน้อย
2.61 - 3.40	ระดับปานกลาง
3.41 - 4.20	ระดับมาก
4.21 - 5.00	ระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

จากข้อมูลได้รับกลับคืนจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 662 คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาจาก สาขาสังคมศาสตร์ จำนวน 378 คน (ร้อยละ 57.1) และ สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 284 คน (ร้อยละ 42.9) ซึ่งกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 จำนวน 146 คน (ร้อยละ 22.1) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 74 คน (ร้อยละ 11.2) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 102 คน (ร้อยละ 15.4) ชั้นปีที่ 4 จำนวน 140 คน (ร้อยละ 21.3)

ละ 11.2) ชั้นปีที่ 3 จำนวน 218 คน (ร้อยละ 32.9) และ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 224 คน (ร้อยละ 33.8) และ เมื่อพิจารณาแหล่งทุนในการศึกษาของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างก็พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนการศึกษาจากครอบครัวเพียงแหล่งเดียว จำนวน 460 คน (ร้อยละ 69.5) รองลงมา จำนวน 77 คน (ร้อยละ 11.6) ได้รับการสนับสนุนการศึกษาจากครอบครัวและเงินกู้ยืมย. มีนักศึกษาที่ใช้แหล่งทุนในการศึกษาจากแหล่งเงินกู้ยืมอย่างเดียว จำนวน 61 คน (ร้อยละ 9.2) และ ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งอื่น ๆ เช่น จากเครือข่าย รวมถึงการทำงานเพื่อเป็นทุนการศึกษาของตนเอง จำนวน 64 คน (ร้อยละ 9.7) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: จำนวนและร้อยละของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา ชั้นปีที่กำลังศึกษา และ แหล่งทุนการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชา สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	284	42.9
สาขาสังคมศาสตร์	378	57.1
ชั้นปีที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1	146	22.1
ชั้นปีที่ 2	74	11.2
ชั้นปีที่ 3	218	32.9
ชั้นปีที่ 4	224	33.8
แหล่งทุนการศึกษาครอบครัว (พ่อ/แม่)	460	69.5
ครอบครัว (พ่อ/แม่) และ แหล่งเงินกู้ (ย.ย. หรือ กรอ.)	77	11.6
เงินกู้เพื่อการศึกษา (ย.ย. หรือ กรอ.)	61	9.2
อื่น ๆ ได้แก่ เครือญาติ ทำงานด้วยตนเอง	64	9.7

ผลการวิจัยส่วนที่ 1 ความกังวลของนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ในส่วนของระดับความกังวลของนักศึกษาในคณะวิชา พบว่า นักศึกษามีความกังวลในระดับมากทุก ๆ มิติ โดยมีความกังวลสูงเป็นอันดับหนึ่งในมิติเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือ ครอบครัว (Mean = 4.14, S.D. = 0.92) รองลงมาในสองอันดับต่อมา คือ การทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี (Mean = 3.89, S.D. = 1.34) และ การสำเร็จการศึกษาตามปฏิทินการศึกษา (Mean = 3.78, S.D. = 1.17) และมีความกังวลอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ กังวลเรื่องผลการเรียนของตนเอง (Mean = 3.41, S.D. = 1.04) แต่อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยที่ใช้วัดระดับความกังวลของนักศึกษา ดังตารางที่ 2 จะเห็นว่ามีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สูง เหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะความกังวลของนักศึกษาแต่ละชั้นปีจะมีความกังวลต่อการเรียนเหมือนกัน เช่น นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความกังวลสูงกับเรื่องการฝึกงาน ส่วนนักศึกษาปีอื่นจะไม่ค่อยกังวลกับเรื่องการฝึกงาน ทั้งนี้เพราะการฝึกงานเป็นภารกิจของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 นั่นเอง ส่วนเรื่อง

ตารางที่ 2: ระดับความกังวลของนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

มิติความกังวล	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความกังวล
1. สภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือครอบครัว	4.14	0.92	มาก
2. การจ่ายค่าเทอมในปีการศึกษาต่อไป	3.62	1.31	มาก
3. ผลการเรียนของตนเอง	3.41	1.04	มาก
4. การสำเร็จการศึกษาตามปฏิทินการศึกษา	3.78	1.17	มาก
5. งานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียน	3.61	1.28	มาก
6. การฝึกงาน	3.42	1.67	มาก
7. การทำงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี	3.89	1.34	มาก
8. การเรียนผ่านระบบออนไลน์	3.58	1.21	มาก

ผลการวิจัยส่วนที่ 2 องค์ประกอบความกังวลของนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบความกังวลของนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ในส่วนแรกเป็นการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า สถิติ KMO มีค่า 0.753 สถิติ Bartlett's Test of Sphericity ที่แสดงด้วยค่าไคสแควร์ที่ใช้ในการทดสอบมีค่า 1,390.257 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบแบบแกนร่วมที่สำคัญ (Principle Axis Factoring : PAF) หมุนแกนองค์ประกอบแบบไม่ตั้งฉาก (Oblique Rotation) ทั้งนี้เพราะในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงไม่มีสิ่งใดที่เป็นอิสระจากกันได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีการหมุนแกนที่ให้องค์ประกอบมีความสัมพันธ์ต่อกันได้ และเลือกวิธีหมุนแกนแบบ Promax เพราะคำนวณได้เร็วกว่าวิธี Direct Oblimin ในกรณีที่มิตัวอย่างจำนวนมาก และกำหนดค่า Kappa เป็นค่ามาตรฐานเท่ากับ 4 (Hendrickson and White, 1964) วิเคราะห์องค์ประกอบได้ 2 องค์ประกอบ มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.245 และ 1.146 ตามลำดับ ทั้งนี้องค์ประกอบทั้งสองสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบโดยรวมได้ร้อยละ 54.886

สำหรับองค์ประกอบที่ 1 ความกังวลเกี่ยวกับการเรียน (Learning : LEN) มีจำนวน 6 มิติย่อยความกังวล ได้แก่ (1) การทำงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี (2) การฝึกงาน (3) งานกลุ่มหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียน (4) การสำเร็จการศึกษาตามปฏิทินการศึกษา (5) การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ และ (6) ผลการเรียนของตนเอง ในองค์ประกอบนี้มีความแปรปรวนของข้อมูลร้อยละ 40.558 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.598 – 0.793

สำหรับองค์ประกอบที่ 2 ความกังวลเกี่ยวกับการเงิน (Finance : FIA) มีจำนวน 2 มิติย่อยความกังวล ได้แก่ (1) สภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือ ครอบครัว และ (2) การจ่ายค่าเทอมในปีการศึกษาต่อไป ในองค์ประกอบนี้มีความแปรปรวนของข้อมูลร้อยละ 14.328 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.765 – 0.827

ตารางที่ 3: องค์ประกอบความกังวลของนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ความกังวล	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	
	การเรียนรู้	การเงิน
การทำงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี	0.793	
การฝึกงาน	0.766	
งานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียน	0.696	
การสำเร็จการศึกษาตามปฏิทินการศึกษา	0.646	
การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์	0.634	
ผลการเรียนของตนเอง	0.598	
สภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือ ครอบครัว		0.827
การจ่ายค่าเทอมในปีการศึกษาต่อไป		0.765
ค่าไอเคน	3.245	1.146
ร้อยละของความแปรปรวน	40.558	14.328

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy. = 0.753,

Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square = 1,390.257, df = 28, p-value = 0.000*

*p-value < 0.05

ผลการวิจัยส่วนที่ 3 สมการทำนายความกังวลของนักศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุด้วยการจัดตัวแปรหุ่นตามตัวแปรภูมิหลังของนักศึกษา กำหนดอักษรย่อแทนตัวแปรหุ่นดังต่อไปนี้

SOC แทน นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์

โดยให้นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเป็นกลุ่มอ้างอิง

FRT แทน นักศึกษาชั้นปีที่ 1

SCD แทน นักศึกษาชั้นปีที่ 2

THD แทน นักศึกษาชั้นปีที่ 3

โดยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นกลุ่มอ้างอิง

PRT แทน แหล่งทุนจากครอบครัวพ่อแม่

LON แทน แหล่งทุนจากการกู้ยืมเพื่อการศึกษา

โดยให้แหล่งทุนอื่นๆ เป็นกลุ่มอ้างอิง

และกำหนดอักษรย่อแทนตัวแปรตาม ดังนี้

LEN แทน ความกังวลเกี่ยวกับการเรียน

FIA แทน ความกังวลเกี่ยวกับการเงิน

ผลการวิเคราะห์ความกังวลเกี่ยวกับการเรียน ได้สมการถดถอยพหุเพื่อทำนายความกังวลเกี่ยวกับการเรียน ดังนี้

$$LEN = 3.100 + 0.206SOC^* + 0.173FRT^* + 0.366SCD^* + 0.955THD^* - 0.009PRT + 0.107LON$$

$$R^2 = 0.241$$

อภิญา อิงอาจ, ณัฐพร กาญจนภูมิ และ พรพรรณ เขยจิตร

จากสมการถดถอยพหุ และจากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ความกังวลเกี่ยวกับการเรียนของ นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ($b = 0.206, p < 0.05$) ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อความกังวลเกี่ยวกับการเรียน ส่วนชั้นปีของนักศึกษา พบว่า สถานภาพการเป็นนักศึกษาทั้ง 3 ชั้นปีเมื่อเทียบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่งผลทางบวกต่อความกังวลเกี่ยวกับการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่สาม ($b = 0.955, p < 0.05$) มีความกังวลเกี่ยวกับการเรียน สูงที่สุด รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่สอง ($b = 0.366, p < 0.05$) และ นักศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง ($b = 0.173, p < 0.05$) ตามลำดับ และพบว่านักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากครอบครัว ($b = -0.009, p < 0.05$) จะเป็นนักศึกษาที่ความกังวลในการเรียนน้อยกว่านักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากการกู้ยืม ($b = 0.107, p < 0.05$) แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยแหล่งทุนการศึกษาทั้งสองแหล่งพบว่ามีผลต่อการทำนาย ความกังวลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้แล้ว สมการที่วิเคราะห์ได้ข้างต้น เป็นสมการที่สามารถใช้ทำนายความแปรปรวนของความกังวลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 24.1 ($R^2 = 0.241$)

และเมื่อนำปัจจัยทั้งหมดวิเคราะห์แบบ Stepwise เพื่อคัดเลือกให้เหลือเพียงปัจจัยที่มี นัยสำคัญทางสถิติสำหรับพิจารณาลำดับอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความกังวลเกี่ยวกับการเรียนของ นักศึกษา ปรากฏดังสมการถดถอยพหุแบบคะแนนดิบ และ แบบมาตรฐาน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{LEN} &= 3.104 + 0.964\text{THD}^* + 0.361\text{SCD}^* + 0.198\text{SOC}^* + 0.179\text{FRT}^* \\ \text{Z-LEN} &= 0.502\text{Z}^*\text{THD} + 0.126\text{Z}^*\text{SCD} + 0.108\text{Z}^*\text{SOC} + 0.082\text{Z}^*\text{FRT} \end{aligned}$$

ซึ่งพบว่า สมการถดถอยพหุแบบมาตรฐานแสดงให้เห็นได้ชัดเจนถึงลำดับอิทธิพลของปัจจัย ภูมิหลังที่ส่งผลต่อความกังวลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา ได้แก่ สถานภาพการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ สาม ($\beta = 0.502$) สถานภาพการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่สอง ($\beta = 0.126$) สถานภาพการเป็นนักศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ ($\beta = 0.108$) และ สถานภาพการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง ($\beta = 0.082$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4: ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุของสมการทำนายความกังวลเกี่ยวกับการเรียนของนักศึกษา

Method = Enter					
ตัวแปรอิสระ	b	SE.b	β	t-test	p-value
ค่าคงที่	3.100	0.083			
SOC	0.206	0.065	0.113	3.194*	0.001
FRT	0.173	0.085	0.079	2.028*	0.043
SCD	0.366	0.107	0.128	3.408*	0.001
THD	0.955	0.078	0.498	12.300*	0.000
PRT	-0.009	0.077	-0.005	-0.118	0.906
LON	0.107	0.122	0.034	0.874	0.382
$R^2 = 0.241$, Durbin-Watson = 1.866, F-test = 34.730*, p-value = 0.000					

ตารางที่ 4: (ต่อ)

Method = Stepwise					
ตัวแปรอิสระ	b	SE.b	β	t-test	p-value
ค่าคงที่	3.104	0.059			
THD	0.964	0.077	0.502	12.510*	0.000
SCD	0.361	0.107	0.126	3.371*	0.001
SOC	0.198	0.064	0.108	3.092*	0.002
FRT	0.179	0.085	0.082	2.112*	0.035
$R^2 = 0.240$, Durbin-Watson = 1.869, F-test = 51.884*, p-value = 0.000					

*p-value < 0.05

ผลการวิเคราะห์ความกังวลด้านการเงิน ได้สมการถดถอยพหุเพื่อทำนายความกังวลเกี่ยวกับการเงิน ดังนี้

$$FIA = 3.593 + 0.029SOC + 0.586FRT^* + 0.451SCD^* + 0.561THD^* - 0.149PRT^* + 0.091LON$$

$$R^2 = 0.093$$

จากสมการถดถอยแบบพหุ และจากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ความกังวลเกี่ยวกับการเงิน ของนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ($b = 0.029$, $p < 0.05$) ส่งผลต่อความกังวลเกี่ยวกับการเงินอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนชั้นปีของนักศึกษา พบว่า เมื่อเทียบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แล้ว ปรากฏว่า นักศึกษาชั้นปีที่หนึ่งมีความกังวลสูงสุด ($b = 0.586$, $p < 0.05$) รองลงมาคือนักศึกษาชั้นปีที่สาม ($b = 0.561$, $p < 0.05$) และ นักศึกษาชั้นปีที่สอง ($b = 0.451$, $p < 0.05$) ตามลำดับ และสถานภาพของนักศึกษาทั้งสามชั้นปีเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความกังวลเกี่ยวกับการเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่านักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากครอบครัว ($b = -0.149$, $p < 0.05$) จะเป็นนักศึกษาที่ความกังวลเกี่ยวกับการเงินน้อยกว่านักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากการกู้ยืม ($b = 0.091$, $p < 0.05$) โดยที่ปัจจัยแหล่งทุนการศึกษาจากครอบครัวเป็นปัจจัยที่ใช้ทำนายความกังวลเกี่ยวกับการเงินได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยแหล่งทุนการศึกษาจากการกู้ยืมใช้ทำนายได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นแล้วสมการที่วิเคราะห์ได้ข้างต้น เป็นสมการที่สามารถใช้ทำนายความแปรปรวนของความกังวลเกี่ยวกับการเงินของนักศึกษาได้เพียงร้อยละ 9.30 ($R^2 = 0.093$)

และเมื่อนำปัจจัยทั้งหมดวิเคราะห์แบบ Stepwise เพื่อคัดเลือกให้เหลือเพียงปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับพิจารณาลำดับอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อความกังวลเกี่ยวกับการเงินของนักศึกษา ปรากฏดังสมการถดถอยพหุแบบคะแนนดิบ และแบบมาตรฐาน ดังนี้

$$FIA = 3.628 + 0.572THD^* + 0.596FRT^* + 0.456SCD^* - 0.173PRT^*$$

$$Z_{FIA} = 0.289Z_{THD}^* + 0.266Z_{FRT}^* + 0.154Z_{SCD}^* - 0.086Z_{PRT}^*$$

ซึ่งพบว่า สมการถดถอยแบบพหุมาตรฐานแสดงให้เห็นได้ชัดเจนถึงลำดับอิทธิพลของปัจจัยภูมิหลังที่ส่งผลต่อความกังวลเกี่ยวกับการเงินของนักศึกษา ได้แก่ สถานภาพการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่

สาม ($\beta = 0.289$) สถานภาพการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง ($\beta = 0.266$) สถานภาพการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่สอง ($\beta = 0.154$) และ แหล่งทุนการศึกษาจากครอบครัว ($\beta = -0.086$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5: ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุของสมการทำนายความกังวลเกี่ยวกับการเงิน

Method = Enter					
ตัวแปรอิสระ	b	SE.b	β	t-test	p-value
ค่าคงที่	3.593	0.093			
SOC	0.029	0.073	0.015	0.394	0.693
FRT	0.586	0.096	0.261	6.093*	0.000
SCD	0.451	0.121	0.153	3.729*	0.000
THD	0.561	0.088	0.284	6.408*	0.000
PRT	-0.149	0.075	-0.074	-1.999*	0.049
LON	0.091	0.137	0.028	0.662	0.508
$R^2 = 0.093$, Durbin-Watson = 2.060, F-test = 10.006*, p-value = 0.000					
Method = Stepwise					
ตัวแปรอิสระ	b	SE.b	β	t-test	p-value
ค่าคงที่	3.628	0.080			
THD	0.572	0.085	0.289	6.734*	0.000
FRT	0.596	0.095	0.266	6.297*	0.000
SCD	0.456	0.119	0.154	3.818*	0.000
PRT	-0.173	0.076	-0.086	-2.288*	0.022
$R^2 = 0.092$, Durbin-Watson = 2.046, F-test = 16.705*, p-value = 0.000					

*p-value < 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักศึกษามีความกังวลที่มาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับมากทุกมิติ โดยมีความกังวลสูงเป็นอันดับหนึ่งในมิติเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือ ครอบครัว รองลงมา คือ กังวลเรื่องการเรียน ได้แก่ การทำงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี และการสำเร็จการศึกษาตามปฏิทินการศึกษา ทั้งนี้เพราะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุการณ์ที่สถานประกอบการ ห้างร้านต่างๆ ต้องปิดการให้บริการ ซึ่งหลายครอบครัวที่ประกอบอาชีพส่วนตัว ทำมาค้าขาย จะเป็นอาชีพที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด และเป็นสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนถึงภาวะสิ้นสุด จึงทำให้นักศึกษาเห็นถึงความไม่แน่นอนของรายได้ในครอบครัวตนเองว่าต้องเกิดผลกระทบอีกยาวนานเพียงใดนักศึกษาจึงกังวลเรื่องนี้สูงสุด เพราะเป็นปัญหาหลักของการดำรงชีพของมนุษย์ แต่อย่างไรก็ตามจะพบว่าข้อมูลของความกังวลในทุกด้านมีการกระจายตัวค่อนข้างมาก (S.D. > 1.00) เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มนักศึกษาแต่ละชั้น

ปี แต่ละแหล่งทุนการศึกษามีความกังวลมากน้อยต่างกัน สำหรับนักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 3 และ 4 จะมีความกังวลต่อภารกิจที่ต้องทำเพื่อให้สำเร็จการศึกษา นั่นก็คือ เรื่องการทำงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี ซึ่งนักศึกษาจะได้หัวข้อหรือโจทย์เพื่อพัฒนางานจากการฝึกงาน ซึ่งถ้าเป็นภาวะปกติ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะได้รับการฝึกงานในสถานประกอบการระหว่างเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม แต่เมื่อมาพบสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ไม่ได้เข้ารับการฝึกงานในเวลาดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษาปีที่ 3 มีความกังวลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก็จะเป็นกลุ่มบุคคลที่กังวลในเรื่องสภาพเศรษฐกิจของตนเองหรือครอบครัวมากกว่านักศึกษาชั้นปีอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่กำลังใกล้สำเร็จการศึกษาจึงมีความกังวลต่อเนื่องถึงการมีงานทำของตนเองในอนาคตอันใกล้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะพรรณ เอื้ออริยะพานิชกุล (2549) ที่ศึกษาพบว่านักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายมีความวิตกกังวลกับการหางานทำสูงที่สุด หรือในกรณีที่เป็นนักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากครอบครัวก็จะเป็นกลุ่มที่มีความกังวลในเรื่องสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว แต่นักศึกษากลุ่มที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากการกู้ยืมจะมีความกังวลเรื่องสภาพเศรษฐกิจน้อย จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้การกระจายของข้อมูลที่มีต่อความกังวลค่อนข้างสูงนั่นเอง จึงอาจกล่าวได้ว่า ความกังวลมีความแตกต่างกันเป็นเพราะปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน (Orem, 1985) และสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน (ตัญญา จำปาวัลย์, 2561)

2. องค์ประกอบความกังวลที่มาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาจัดได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ความกังวลเกี่ยวกับการเรียนที่ครอบคลุมมิติการทำงานจุลนิพนธ์ซึ่งเป็นงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี การฝึกงานที่ถือเป็นภารกิจหลักที่นักศึกษาจะต้องดำเนินการเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนระดับปริญญาตรี งานกลุ่มหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียนที่จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมายตอนต้นเทอม ทั้งนี้ประเด็นการทำงานกลุ่มก็เป็นเรื่องที่ทำให้นักศึกษาเกิดความกังวลสูงเหตุเพราะวิชาเรียนของนักศึกษาในคณะส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานกลุ่มที่นักศึกษาจำเป็นต้องมีการพบปะเพื่อพูดคุยหารือกันในการทำงานระหว่างกัน แต่เมื่อเกิดสถานการณ์นี้ขึ้นทำให้นักศึกษาไม่ได้พบกันทำให้ยากต่อการทำงานกลุ่มระหว่างกันอีกทั้งมีความกังวลทั้งในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในการทำงานกลุ่มร่วมกัน และความกังวลว่าเมื่อทำงานกลุ่มไม่ดีก็อาจจะส่งผลต่อคะแนนของวิชานั้นๆ เป็นลำดับต่อไป การสำเร็จการศึกษาภายในเวลา การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ที่จะต้องนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนท่ามกลางสถานการณ์ที่ต้องยึดหลัก Social Distancing หรือ การรักษาระยะห่างทางสังคม และ ผลการเรียนของตนเองที่เกี่ยวข้องกับทั้งเรื่องการเรียนรู้และการวัดผล และ (2) ความกังวลเกี่ยวกับการเงินที่ครอบคลุมมิติสภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองหรือครอบครัว และการจ่ายค่าเทอมในปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้เพราะนักศึกษารู้ถึงความเดือดร้อนของครอบครัวที่ในสถานการณ์นี้ทำให้การทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพของผู้ปกครองมีความยากลำบาก บางครอบครัวไม่สามารถทำกิจการส่วนตัวได้ บางครอบครัวที่ทำงานกับบริษัทห้างร้านก็ได้รับกระทบจากการลดเงินเดือน และนักศึกษาบางส่วนทำงานส่งเสียตัวเองเรียนหนังสือก็ทำให้ในสถานการณ์นี้ไม่สามารถทำงานและขาดรายได้เลี้ยงชีพและขาดทุนทรัพย์ในการศึกษาของตนเอง เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับบทความของ เมลดา กลิ่นมาลี (2554) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความเครียดหรือความกังวลที่เกิดกับนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น

ตอนกลาง--ตอนปลายมักตั้งเครียดจากปัญหาการเรียน เช่น สอบได้คะแนนไม่ดี กลัวเรียนไม่สำเร็จ และปัญหาการเลือกอาชีพ หรือปัญหาการไม่มีงานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา ดังนั้นจะเห็นว่าแม้ในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์วิกฤตนักศึกษาจะยังคงมีความกังวลหรือความเครียดในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียน และ การเงิน ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในวัยเรียนและวัยที่กำลังโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

3. ผลการวิจัยพบว่าสภาพการเป็นนักศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง ชั้นปีที่สอง และชั้นปีที่สาม เป็นปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งสองด้าน คือ ความกังวลเกี่ยวกับการเรียน และ ความกังวลเกี่ยวกับการเงิน เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะนักศึกษาทั้งสามชั้นปีเป็นนักศึกษาที่กำลังอยู่ในช่วงคาบเกี่ยวของการเรียนที่เห็นถึงความไม่ชัดเจนของสถานการณ์ว่าจะมีความรุนแรงและยาวนานเพียงใด จึงเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้นักศึกษาในแต่ละชั้นปีมีความกังวลสูงทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องการเงิน ซึ่งอธิบายได้ตามแนวคิดของ Spielberger *et al.* (1970) ที่กล่าวถึงความวิตกกังวลตามสถานการณ์ (State Anxiety) ซึ่งเป็นความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นในเวลาที่มีเหตุการณ์เฉพาะ เมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกถึงสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยต่อตัวบุคคล ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลเกิดความตึงเครียด หวาดหวั่น กระวนกระวาย มีความตื่นตัวสูง ทั้งนี้ความรุนแรงและระยะเวลาที่เกิดความกังวลตามสถานการณ์นี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล และส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับระดับกังวลแฝง (Trait anxiety) หรือ ความกังวลประจำตัว และประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล ซึ่งนับเป็นเป็นลักษณะคงที่และเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพของบุคคล ด้วยเหตุนี้ในภาวะที่นักศึกษาทั้งสามชั้นปีได้รับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความรู้สึกไม่แน่นอน ไม่มั่นคง และอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ นักศึกษาที่มีระดับความกังวลแฝงค่อนข้างสูงก็จะยิ่งกระตุ้นให้เกิดความกังวลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความรุนแรง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีแนวโน้มของความกังวลจากสถานการณ์ที่สูงกว่านักศึกษาทุกชั้นปี เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นช่วงชั้นที่จะต้องเตรียมตัวในการสำเร็จการศึกษาในอีก 1 ปีข้างหน้าทั้งเรื่องการฝึกงานที่ในสถานการณ์นี้ทำให้นักศึกษาปี 3 ไม่สามารถฝึกงานในสถานประกอบการได้ทำให้ส่งผลต่อการคิดโจทย์สำหรับการทำจุลนิพนธ์ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา จึงทำให้นักศึกษากลุ่มนี้ที่มีลักษณะความกังวลแฝงซึ่งมีลักษณะคงตัวสูงอยู่แล้ว เมื่อมาเจอกับสถานการณ์การแพร่เชื้อโรคติดต่อโคโรนา 2019 ช้ำทำให้นักศึกษามีความกังวลสูงขึ้นไปตามลำดับ และพบว่านักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากครอบครัวมีความกังวลเกี่ยวกับการเงินในระดับต่ำกว่านักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากการกู้ยืม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากครอบครัวเป็นนักศึกษาที่มีรายได้จากทั้งครอบครัว ญาติพี่น้อง การทำงานเสริม และอื่นๆ จึงมีความกังวลเรื่องการเงินน้อยกว่านักศึกษาที่มีแหล่งทุนการศึกษาจากการกู้ยืมเพื่อการศึกษาเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุในงานวิจัยนี้ มีค่า R^2 ต่ำมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระในงานวิจัยนี้ที่ใช่ตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Variable) แล้วนำมาทำเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) จำนวนหลายตัวอาจไม่ใช่วิธีการที่ดีในการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีการถดถอยที่มีหลักการต้องอาศัยความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ข้อเสนอแนะของการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่เกิดขึ้น เพื่อหาทางช่วยเหลือเป็นการบรรเทาความกังวลที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากผลวิจัยที่พบว่านักศึกษามีความกังวลต่อสภาพเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง หรือครอบครัวสูงเป็นอันดับหนึ่ง จึงเสนอแนะว่าทางคณะวิชาควรประสานกับสถานประกอบการที่เป็นพันธมิตร สถานประกอบการที่เคยรับนักศึกษาฝึกงานทั้งในอดีตและปัจจุบัน หรือเป็นเครือข่ายที่เคยให้บริการวิชาการ และอื่นๆ ให้การช่วยเหลือรับนักศึกษาให้เข้าทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและทักษะความสามารถของนักศึกษา โดยทำการคัดกรองนักศึกษาตามความต้องการและสำรวจทักษะความสามารถของนักศึกษาให้สอดคล้องกับลักษณะความต้องการของสถานประกอบการ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษามีความกังวลต่อทุกด้านอยู่ในระดับมาก จึงมีข้อเสนอแนะว่า คณะวิชาควรมีการให้คำปรึกษา หรือ มีโปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเพื่อให้นักศึกษาที่มีความกังวลสูงได้รับคำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ และสามารถทำให้นักศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการมองโลกที่ดีและเป็นบุคคลที่มีความกังวลในระดับพอเหมาะที่จะไม่เป็นการขัดขวางการเติบโตของพัฒนาการของนักศึกษาทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความกังวลใจต่อการเรียนสูงที่สุด ซึ่งเป็นนักศึกษาที่อยู่ในช่วงเวลาที่ต้องหาสถานที่ฝึกงาน และ พัฒนาหัวข้องานวิทยานิพนธ์ของตนเอง ดังนั้นทางคณะวิชาควรมีแนวทางที่ชัดเจนให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียน โดยใช้การประชุมสัมพันธหรือช่องทางการสื่อสารที่รวดเร็ว สม่ำเสมอ และเข้าถึงนักศึกษาอย่างทั่วถึง ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การติดต่อบุคลากรทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ให้การสนับสนุนการศึกษา การแจ้งข่าวสารกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา เป็นต้น

4. นอกจากนั้น คณะวิชาควรมีแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากสถานการณ์วิกฤตไว้เพื่อให้สามารถนำมาใช้ได้ทันทั่วทั้งที่ เช่น ในสถานการณ์ครั้งนี้ควรมีแนวทางของคณะ ดังเช่น (1) มีคณะกรรมการดำเนินการจัดการเรียนการสอนและสอบออนไลน์ (2) มีคณะกรรมการจัดสรรทุนเยียวยาสถานการณ์โควิด-19 (3) มีกองทุนให้ความช่วยเหลือนักศึกษาที่เดือดร้อนเนื่องจากสถานการณ์โควิด -19 (4) มีการช่วยเหลือการให้หน้ากากผ้าที่ทันต่อสถานการณ์ (5) มีการเตรียมสถานที่ทั้งจุดคัดกรองและเจลแอลกอฮอล์สำหรับผู้มาติดต่อในคณะวิชา (6) มีช่องทางการสื่อสารทางสังคมออนไลน์ที่รวมนักศึกษาทุกสาขาและทุกชั้นปีไว้ในช่องทางเดียวกันและเป็นกลุ่มปิดเพื่อใช้ในการสื่อสารในคณะวิชาที่เข้าถึงพฤติกรรมของนักศึกษาในปัจจุบันอย่างที่สุด และ (7) สำรวจความกังวลและความต้องการของบุคลากรจากสถานการณ์โควิด -19 เพื่อให้การช่วยเหลือได้ทันในภาวะวิกฤต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปถ้าเป็นสถานการณ์วิกฤต ควรมีการศึกษาให้รวดเร็วเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยนั้นมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดและทันต่อความต้องการ และป้องกันเหตุร้ายที่ไม่สามารถคาดเดาได้จากภาวะวิกฤต
2. การวิจัยครั้งนี้จะไม่สามารถทำได้ทันในเหตุการณ์นี้แน่นอนถ้าหากไม่มีฐานข้อมูลของนักศึกษาที่เป็นปัจจุบัน ดังนั้นจึงขอเสนอแนะหน่วยงานทุกหน่วยงานว่าควรมีการรวบรวมและปรับปรุงฐานข้อมูลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกระดับและทุกกลุ่มไว้อย่างต่อเนื่องให้เป็นปัจจุบันอย่างที่สุด
3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษากับนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์และสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาให้ครบถ้วนทุกสาขาวิชา เช่น สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาศิลปะและการออกแบบ และ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นต้น และควรมีการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษา เช่น ระดับอาชีวศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจลักษณะความกังวลของคนทุกกลุ่มเพื่อได้มีแนวทางในการให้การช่วยเหลือที่เฉพาะเจาะจงกับความเดือดร้อนและความต้องการได้มากที่สุด มีประสิทธิภาพที่สุด
4. ผลจากการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุในงานวิจัยนี้ มีค่า R^2 ต่ำมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระที่เป็นการสร้างตัวแปรหุ่นหลายตัวไม่เหมาะสม จึงควรปรับเปลี่ยนวิธีการวัดตัวแปรอิสระให้เป็นเชิงปริมาณที่อยู่ในระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) หรือ แบบอัตราส่วน (Ratio Scale)

รายการอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2551. **คู่มือคลายเครียดด้วยตนเอง**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ตัญญา จำปาวัลย์. 2561. ความวิตกกังวลตามสถานการณ์. **วารสารพุทธจิตวิทยา**. ปีที่ 3. ฉบับที่ 1. 13-20.
- ปิยะพรรณ เอื้ออริยะพานิชกุล. 2549. **ความวิตกกังวลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทสาขาวิชาสุขภาพจิต. คณะแพทยศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมลดา กลิ่นมาลี. 2554. **นักศึกษากับปัญหาความเครียด**. **วารสารการอาชีวและเทคนิคศึกษา**. ปีที่ 1. ฉบับที่ 1. 64-70.
- อนูรัตน์ อนันทนาร. 2559. **งานวิจัยเรื่องภาวะความเครียดและพฤติกรรมการจัดการความเครียดของข้าราชการตำรวจตำรวจภูธร สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2**. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- Aronen, E. T.; Vuontela, V.; Steenari, M.; Salmi, J. and Carlson, S. 2005. Working memory, psychiatric symptoms, and academic performance at school. **Neurobiology of Learning and Memory**. Vol. 83. No. 1. 33-42.
- Basco, L. and Han, S. 2016. Self-esteem, Motivation, and Anxiety of Korean University Students. **Journal of Language Teaching and Research**. Vol 7. No 6. 1069.
- Borkovec, T.D.; Ray, W. J. and Stöber, Joachim. 1998. Worry: A cognitive phenomenon intimately linked to affective, physiological, and interpersonal behavioral processes. **Cognitive Therapy and Research**. Vol. 22. No. 6. 561-576.
- Cochran, W. G. 1977. **Sampling Techniques**. 3rd ed. New York: John Wiley & Sons.
- Coombs, W.T. 2007. **Ongoing Crisis Communication: Planning, Managing, and Responding** 2nd ed. London: Sage Publication.
- Cronbach, L. J. 1970. **Essentials of psychological testing**. 3rd ed. New York: Harper & Raw.
- Hendrickson, A.E. and White, P.O. 1964. Promax: A quick method for rotation to oblique simple structure. **British Journal of Statistical Psychology**. Vol. 17. No. 1. 65-70.
- Isiks, E. 2012. The Relationships of career decision self-efficacy, trait anxiety, and affectively among undergraduate students. **Psychological Reports**, Vol. 111. No. 3. 805-813.
- Mahmoud, J.; Staten, R.; Lennie, T. and Hall, L. 2015. The Relationships of Coping, Negative Thinking, Life Satisfaction, Social Support, and Selected Demographics with Anxiety of Young Adult College Students. **Journal of Child and Adolescent Psychiatric Nursing**, Vol. 28. No. 2. 97-208.
- Orem D. E. 1985. **Nursing : Concepts of practice**. 3rd ed. New York: McGraw Hill Company.
- Pang, A.; Jin, Y. and Cameron, G.T. 2007. **Building an Integrated Crisis Mapping (ICM) Model: Organizational Strategies for a Public – Driven, Emotion – Based Conceptualization in Crisis Communication**. Paper presents at the Annual Conference of the Association of Education in Journalism and Mass Communication, Washington, DC.
- Pu, J.; Hou, H. and Ma, R. 2017. Direct and Indirect effects of self-efficacy on depression: The mediating role of dispositional optimism. **Current psychology**. Vol 36. No 3. 410 – 416.
- Spielberger, C.D. 1966. **Anxiety and Behavior**. New York: Academic Press.
- Spielberger, C.D.; Gorsuch, R.L. and Lushene, R.E. 1970. **Manual for the State-Trait Anxiety Inventory (Self Evaluation Questionnaire)**. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

- Stocker, Purp P. 1997. **A Strategic Approach in Crisis Management**. In Caywood, C.L. (Ed.), The Handbook of Strategic Public Relations and Integrated Communications. New York: McGraw-Hill.
- Vitasari, P.; Wahab, M. N. A.; Othman, A.; Herawan, T. and Sinnadurai, S. K. 2010. The relationship between study anxiety and academic performance among engineering students. **Procedia-Social and Behavioral Science**. Vol. 8. No. 1. 490 – 497.

รายการอ้างอิงจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ (Translated Thai References)

- Anantanatorn, Anurat. 2016. **Research of Stress Conditions and Stress Management Behaviors of Police Officers, Provincial Police Under the Police, Region 2**. Choburi: Faculty of Political Science and Law, Burapha University.
- Department of Mental Health, Ministry of Public Health. 2008. **A Guide to Relieve Stress**. Bangkok: Thammasat University.
- Jampawal, Tatila. 2018. State Anxiety. **Buddhist Psychology Journal**. Vol. 3. No. 1. 13–20.
- Klinmalee, Malada. 2011. Students with Problems of Stress. **Journal of Vocational and Technical Education**. Vol. 1. No. 1. 64-70.
- Ua-ariyapanichkul, Piyaphan. 2006. **Anxiety and Factors Associated with Anxiety of Job Application among Senior Undergraduate Students of Chulalongkorn University**. Thesis of Master of Science Program in Mental Health. Faculty of Medicine. Chulalongkorn University.